

СТАНОВИЩЕ

от д-р Боян Тодоров Георгиев

доцент по Административно право и административен процес в ЦЮН на Бургаски свободен университет

на дисертационен труд за присъждане на образователната и научна степен „доктор“

по област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки

професионално направление 3.6 Право

докторска програма „Конституционно право“

Автор: Индира Самидиновна Илиясова

Тема: „*КОНСТИТУЦИОННОПРАВЕН СТАТУС И СВОБОДИ НА ПРЕДПРИЕМАЧЕСКАТА ДЕЙНОСТ В РЕПУБЛИКА КАЗАХСТАН*“

Научен ръководител: доц. д-р *Емилия Сидерова*

1. Общо представяне на процедурата и докторанта

Процедурата е обявена във Варненски свободен университет „Черноризец Храбър“. Кандидатът е представил пълен набор от документи, съгласно нормативната база. Конкурсните документи съответстват на ЗРАСРБ, ППЗРАСРБ и на нормативните актове на ВСУ „Черноризец Храбър“. Преценката на предложените материали по конкурса показва, че са налице условия за кандидатстване за образователната и научна степен „доктор“.

Докторантът Индира Самидиновна Илиясова е завършила бакалавър право /юриспруденция/ и педагогическа магистратура в Международния казахско-арабски университет в град Шимкент в периода между 1999-2006 г.

2. Актуалност на тематиката

Актуалност на разработвания в дисертационния труд проблем в научно и научно-приложно отношение се предопределя от интензивното развитие на обществените отношения в областта на пазарната икономика и инвестиционната свобода в последните десетилетия в Република Казахстан. Провеждани са множество изследвания и са предоставяни различни резултати в посока на разглежданата в дисертацията темата, като с това са ангажирани академици, политици, различни организации и др.

В дисертацията са разработени не малко по обем конкретните задачи, обединени в поставената за изследване тема. По-откритите от тях са:

- провеждане на исторически, правен и сравнителен правен анализ на формирането и развитието на конституционното право за осигуряване на свобода в системата на предприемаческата дейност;
- проучване на конституционноправния статус и научното определяне на свободата на предприемаческата дейност в системата на правните науки;
- определяне на основния конституционен принцип "свобода на предприемаческата дейност";
- изследване на международните правни основи и механизми за защита на правата и свободите на стопанските субекти в системите на конституционното право и международното право за правата на човека - сравнителен анализ на особеностите на защитата на конституционните свободи и правата на стопанските субекти в чужди държави;
- защита на правата и свободите на стопанските субекти в Република Казахстан: анализ и оценка на националните доклади;
- законово постановяване на ограничения на свободата на предприемаческата дейност;
- сравнителноправен анализ на конституционноправния статус на правата и свободите на стопанските субекти в националното законодателство на Република Казахстан и националните законодателства на чужди държави;
- конституционни и правни аспекти на подобряването на националното законодателство на Република Казахстан за осигуряване на правата и свободите на стопанските субекти.

3. Познаване на проблема

Индира Самидиновна Илиясова представя дисертационен труд и шест самостоятелни публикации от научни форуми. Предмет на изследване са проблемите и развитието на обществените отношения, произтичащи от конституционноправното регулиране на свободата на предприемачеството и правната защита на конституционните права и свободи на субектите в областта на предприемаческата дейност.

Дисертационният труд представлява първо цялостно изследване, конкретно и научно определящо конституционните и правни основи на предприемаческата дейност в Република Казахстан. Предложената работа е с подчертан актуален характер.

Дисертационната изследователска работа по структура и обхват се състои от увод, 3 глави, заключение и списък с използваната литература. Обоснована е актуалността на темата на изследването; формулирани са предметът, целите и задачите, методите на изследване; разкрита е научната новост и практическото значение на получените резултати; представени са данни за апробация на резултатите от дисертацията, прекия принос на докторанта за тяхното получаване и структурата на изследването; формулирани са основните положения и заключения, които са представени за защита.

Интерес представляват очертаните от автора задачи и стратегии на държавата. Първо, необходимо е да се създаде система на специален държавен орган, насочена към реалното упражняване на свободата на предприемаческата дейност, с което се даде координация и подкрепа на предприемаческата дейност. На второ място, е необходимо да се систематизира законодателството в сферата на предприемаческата дейност, да се разработят мерки за формиране на кодификационно законодателство.

Съгласни сме с автора, че свободата на предприемаческата дейност е принцип от общ правен характер, който характеризира същността и правната природа като конституционно-правен принцип, а от друга страна, пряко изпълняващ няколко функции (регулаторна, интегративна и др.) за правно регулиране в областта на предприемаческата дейност.

С необходимото старание за един изследовател, докторантът е анализирал проблемните аспекти на защитата на правата на предприемачите съгласно законодателството на Република Казахстан - могат да бъдат разграничени в три групи. Първата група - аспекти на защитата на правата на предприемачите от общ характер. Те са залегнали в нормите на Конституцията на Република Казахстан. Втората група са правните аспекти на защитата на правата на предприемачите от основен характер. Тези аспекти са отразени в нормите на процесуалните кодекси. Третата група - специални аспекти на защитата на правата на предприемачите. Тук под специални аспекти се разбира набор от специални организации, които защитават правата на човека, включително правата на предприемачите.

4. Методика на изследването

Изследването е представено предимно в описателен и аналитичен ракурс. Методиката, която е избрана от автора е основана на събирателен подход, който цели да разгледа избраната тема от всички възможни ъгли на познанието. Събрана е огромна по обем информация, която добросъвестно е представена и подредена. Не малък е броят на литературните източници. Събирателният подход е и част от приносния момент на дисертационната работа, която представя наистина сериозен информационен обем в областта на конституционно-правната уредба на предприемаческата дейност.

Представена е и не малко информация за състоянието на разглежданите проблеми в международен аспект. Това спомага за постигане на поставените цели, а именно, актуален анализ на състоянието на разглежданите проблеми в Република Казахстан и у нас, съпоставени с водещите страни в Европа и Северна Америка.

5. Характеристика и оценка на дисертационния труд и приносите

Трудът е дисертабилен. Темата е обемна, неразработена и предоставя възможност автора да допринесе с достатъчно новости в областта на конституционното право на Република Казахстан. Това предопределя и сериозния брой предложения *de lege ferenda*, които докторантът е опитал да защити пред доктрината и практиката. Стремещът на

докторанта да формулира конкретни нормативни проектопредложения е и основната предпоставка за извеждане на приносните моменти в труда.

Приносен момент в разработката са анализите на основната регулаторна рамка, включваща Конституцията на Република Казахстан, законодателството в областта на предприемачеството в Република Казахстан, укази на президента на Република Казахстан, постановления на правителството на Република Казахстан, свързани с тази област, актове на министерствата на Република Казахстан и др., както и международни договори и закони на страните от ОНД, свързани с предприемаческата дейност.

6. Преценка на публикациите на докторанта

Заедно с дисертационния труд, Индира Самидиновна Илиясова представя за рецензиране и шест отделни публикации, представени като доклади на утвърдени научни форуми. Публикациите отговарят на законовите изисквания, като са публикувани в реферирани сборници и носят необходимите точки за получаване на образователна и научна степен „доктор“.

На основание на констатациите, изложени по-горе, оценявам „положително“ научноизследователската работа на докторанта Индира Самидиновна Илиясова. Считам, че тя отговаря на изискванията на ЗРАСРБ и Правилника за неговото приложение за присъждане на образователна и научна степен „доктор“ и предлагам на почитаемото Научно жури да вземе положително решение по, обявената от Варненски свободен университет „Черноризец Храбър“, процедура.

15.03.2022 г.

Изготвил становището:

Доц. д-р Боян Т. Георгиев